Verhoog het minimumloon fors

– Blog – Het is de hoogste tijd het onderwerp werk weer eens op de agenda te zetten. In al het geweld over Europa, Islam, Trump en Wilders dreigt ‘arbeid’ een beetje in de vergetelheid te raken. Het is geen populair onderwerp op de politieke agenda. Wellicht dat mede daardoor de Partij van de Arbeid – wie kent die naam nog – naar beneden is geduikeld. Maar ook deze partij wist ‘arbeid’ niet tot speerpunt te maken. Nu ja, sinds de werkloosheid weer daalt, is het ook nauwelijks nog een gespreksonderwerp voor in het café en zo.
Terwijl er natuurlijk dringende redenen zijn ons er wel druk over te maken. Betaald werk is voor de meeste mensen de belangrijkste bron van inkomsten en hét middel om in de samenleving te participeren. Maar een vaste, leuke baan waarmee je genoeg verdient om rond te komen, is voor een steeds grotere groep mensen steeds moeilijker te krijgen.

Zo heeft volgens een recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau de helft van de werkende vrouwen onder de veertig jaar zonder kinderen een deeltijdbaan. Vaak verdienen ze daarmee niet genoeg om economisch zelfstandig te zijn. Let wel: het gaat hierbij om vrouwen zonder kinderen! Bij vrouwen met kinderen is het percentage met een deeltijdbaan nog hoger. Volgens het onderzoek is een van belangrijkste redenen om parttime te werken dat in sectoren waar vooral (laagopgeleide) vrouwen werken, zoals in de thuiszorg, veel werkgevers geen banen van veertig uur willen aanbieden vanwege de flexibiliteit en kostenbesparing.
Daarnaast breidt het leger van zzp’ers zich gestaag uit. Vaak worden mensen alleen maar zelfstandige omdat ze geen vaste baan kunnen vinden. Het lijkt mooi, zo’n vrij beroep, maar nogal wat zzp’ers verdienen erg weinig.

Vandaar dat in Nederland ook het verschijnsel ‘werkende armen’ toeneemt. Van de naar schatting één miljoen mensen die min of meer in armoede leven, heeft bijna de helft betaald werk. Bedenk hierbij dat in Nederland één op de tien kinderen in armoede opgroeit. Soms één of twee jaar, maar vaak voor een langere periode.

“1500 euro netto loon per maand voor 25 uur werk per week”

Daar moet natuurlijk iets aan worden gedaan. Zeker als in de toekomst naar verwachting het aantal banen sterk zal afnemen als gevolg van robotisering, automatisering en globalisering.
Daarbij komt dat de kosten van vergroening van de economie vooral zwaar aankomen bij mensen met een laag inkomen. Zo zullen de prijzen voor energie flink stijgen net als van allerlei andere producten. Denk aan vlees. Volgens een recent bericht in de Volkskrant worden in Duitsland nu al jaarlijks 300.000 mensen van elektriciteit afgesloten omdat ze de rekening niet meer kunnen betalen.
Mijn remedie is een forse verhoging van het netto minimumloon. Dat bedraagt bruto nu iets meer dan 1500 euro per maand bij een volledige werkweek. Daar gaat ongeveer een derde af aan premies en belasting. Als we die belasting en premies afschaffen, zijn we al een eind op weg iets aan de onderkant van de inkomensladder te doen. Dit is een goed moment voor zo’n maatregel, omdat in de politiek brede steun bestaat voor het verlagen van belasting op arbeid en die te vervangen door hogere milieubelastingen.
Dan moeten we de lusten en lasten wel eerlijk verdelen. Dus maak voor iedereen die belasting betaalt de eerste twintigduizend euro heffingsvrij. Dan heb je een netto minimumloon van 1500 euro per maand bij veertig uur werk plus een maand vakantiegeld. Voor zzp’ers zou dan een wettelijk minimum uurtarief van zo’n 15 euro per uur moeten gelden.
Maar dat is niet genoeg. Zoals gezegd werken vooral veel vrouwen in deeltijd. Om allerlei redenen is een kortere werkweek en werkdag toe te juichen. Het is bijvoorbeeld ook een goede manier om schaarser wordend werk eerlijker te verdelen. In mijn ogen is een 25-urige werkweek een mooi ideaal. Maar dan moet je er wel van kunnen leven. Dus moet het minimumloon verhoogd worden naar 1500 euro netto per maand bij een 25 urige werkweek. Mensen die meer uren werken, verdienen dan natuurlijk evenredig meer.

Dat kost geld. Maar uit allerlei onderzoeken blijkt dat ‘inkomen uit arbeid’ een steeds kleiner deel van het bruto binnenlands product uitmaakt. En dat een steeds groter deel van de koek gaat naar ‘inkomen uit vermogen’ en winsten van bedrijven. Zelfs de Nederlandsche Bank pleit er mede om die reden voor de lonen te verhogen. En wat mij betreft doe je dat vooral aan de onderkant. Doen we ook nog iets aan armoedebestrijding. Daar staat tegenover dat belasting voor de rijkeren zal stijgen. Wat er aan de onderkant bij komt, gaat er aan de bovenkant vanaf.
Daarbij zouden gemeenten mensen die langer dan bijvoorbeeld een jaar werkloos zijn, een baan van 25 uur moeten aanbieden tegen minimaal een nettoloon van 1500 euro per maand. Dat is een mooi alternatief voor een algemeen basisinkomen. Want ja, dan ga je ook geld geven aan de rijkeren die dat niet nodig hebben. En als je 25 uur per week verplicht werkt, heb je genoeg tijd over om andere dingen te doen om jezelf op wat voor manier dan ook te ontplooien. Dus ook een minder leuke baan moet dan best wel te doen zijn.
In dit plan verdwijnen natuurlijk allerlei subsidies, zoals de zorgtoeslag. In plaats van een heel leger ambtenaren subsidies te laten uitkeren, kan je beter zorgen dat mensen zelf genoeg inkomen hebben om dat soort noodzakelijke kosten te betalen. Dat creëert zelfredzame mensen!
Dirk de Hoog